

Stichting Bewonersbelangen Lanengebied en Zuiderveen

Nieuwsbrief nr. 12

november 2021

In tijden van onzekerheid vraag je jezelf vaak af wat er nu weer boven je hoofd hangt. In onze regio is het echter meer: "Wat gebeurt er nu weer onder onze voeten!"

In tegenstelling tot hetgeen Nobian ons hartje zomer wist te vertellen, n.l. dat nieuwe ontwikkelingen op een laag pitje stonden, werd in de bijeenkomst 'Westerlee' op 2 november j.l. openheid van zaken gegeven over de plannen die op stapel staan. Achteraf blijkt, dat deze plannen al vóór de zomer met het Ministerie van EZK zijn besproken! Het zoveelste – helaas negatieve - voorbeeld van de waarde die de mijnbouwer hecht aan het goede contact en een open communicatie!

Nieuwe plannen

Nobian heeft nog steeds geen plan kunnen indienen waarin wordt onderbouwd hoe men de te groot geworden cavernes in het Heiligerlee-veld veilig kan afsluiten. Tóch wil Nobian in het Zuiderveen al een nieuw mijnveld aanboren! Dit terwijl de Minister al in 2020 heeft aangegeven, dat er geen nieuwe boringen mogen plaatsvinden zonder dit geaccepteerde plan voor afsluiten van de cavernes in het Heiligerlee-veld.

In dit Heiligerlee-veld (Meidoornlaan, Tranendallaan, Ontsluitingsweg, St Vitusholt 7^e laan) heeft de mijnbouwer (toen nog Akzo) de cavernes op een hartafstand van 250 meter van elkaar geboord, i.p.v. de door het onderzoeks-/ adviesbureau (Bundesanstalt für Geowissenschaften und Rohstoffe uit Hannover in juli 2000) aangegeven veilige maat van 500 meter! Door deze aanpassing veroorzaakt men volgens de theorie van ditzelfde onderzoeksbureau een bodemdaling die het 17-voudige bedraagt van de veilige situatie. Door vervolgens de diameter van de cavernes geen 100 meter maar 125 meter in diameter te laten worden, wordt deze factor nogmaals verdubbeld! Willens en wetens dus extreem meer bodemdaling veroorzaken alleen voor het geldelijke gewin!

Door onzorgvuldigheid tijdens de operaties, wijken deze hartafstanden in de praktijk veelal af van het gemaakte plan. Vooral in negatieve zin. In een enkel geval bedraagt deze hartafstand nog geen 215 meter. Hierbij komt nog dat de mijnbouwer blijkbaar geen invloed heeft op de vorm waarin de caverne wordt uitgeoogd waardoor ze ondergronds nog dichter naar elkaar 'groeien'.

Het wordt tijd dat in kaart wordt gebracht welke gevolgen deze manier van werken heeft, m.a.w. leidt dit tot onveilige situaties en welke onnodige schade er wordt aangebracht in ons gebied. Tot die tijd zou er o.i. pas op de plaats gemaakt moeten worden.

Om echter het verdienmodel te vergroten heeft Nobian het plan ontwikkeld om in het verlengde van de zoutberg, in het Zuiderveen ook een aantal cavernes (circa(?) 12 stuks) te ontwikkelen. De revenuen van deze activiteiten kunnen we uitdrukken in dollars omdat Nobian onderdeel is van een Amerikaans hedgefonds - Carlyle!

Uit de genoemde presentatie in Westerlee wordt duidelijk, dat ook in het Zuiderveen met dezelfde inzichten cavernes worden ontwikkeld, zij het dat men het risico van 'te grote' cavernes uit de weg denkt te gaan door deze minder hoog te maken. Echter wel op dezelfde (theoretische) hartafstanden en met diameters van 125 meter. Gezien de werkwijze tot op heden, belooft dit geen goeds.

Wellicht als 'slimmigheidje' heeft Nobian een tweekoppige draak op pad gestuurd.

Men heeft het plan 'Zuiderveen' n.l. in tweeën geknipt. Eerst een aanvraag voor een proef-/evaluatieboring omdat men denkt (o.a. door oneigenlijke argumenten aan te voeren) dat een dergelijke vergunning 'gemakkelijk' wordt verkregen. Het tweede deel, de eigenlijke winningsvergunning zou dan niet meer geweigerd kunnen worden omdat er al zoveel 'effort' in het plan is gestoken! De argumenten dat de proef-/evaluatieboring informatie zou opleveren voor het afsluiten van de cavernes in het Heiligerlee-veld is onzin, als men tegelijkertijd aanvoert dat de proefboring zinvolle informatie oplevert over de samenstelling van het zoutvoorkomen onder het Zuiderveen! Trouwens, door boringen die (ook in het Zuiderveen) in het verleden (al sinds 1952 zijn er proefboringen) zijn gedaan én die van de huidige cavernes in het Heiligerlee-veld zou er een schat aan informatie over de ondergrond beschikbaar moeten zijn. Als de mijnbouwer deze informatie echter niet (meer) heeft, dan moet je je afvragen of de overheid zo'n operator langer moet toestaan om op deze wijze tewerk te gaan.

Als omwonende heeft u vast en zeker ook de activiteiten rond de caverne 'H' (Ontsluitingsweg – doorgang 2^e laan/ Rosa Canina) waargenomen. Deze activiteiten hebben te maken met het in kaart brengen van de vorm van de zoutberg. Middels het laten vallen van een gewicht en het meten van de trillingen (in de caverne 'H') schijnt deze begrenzing van de zoutberg bepaald te kunnen worden. In onze optiek had dit voorafgaand aan het ontwikkelen van de cavernes, in het bijzonder van caverne 'H', moeten gebeuren. Vanwege het feit dat deze caverne te dicht bij de rand van de zoutberg ligt, staat de mijnbouwer onder verscherpt toezicht van het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) en mag uit deze caverne geen zout meer worden gewonnen.

Al met al voldoende reden voor onze Stichting om in actie te komen en te eisen dat, voordat er enige nieuwe activiteit wordt ontwikkeld, eerst een veilig plan voor het afsluiten van de huidige cavernes wordt gepresenteerd. Vervolgens dat op fatsoenlijk wijze met de omwonenden en belanghebbenden wordt gecommuniceerd, waarbij ook wordt geluisterd naar de argumenten van deze omwonenden en belanghebbenden. Op basis van deze communicatie zouden er naar onze mening aangepaste uitgangspunten voor een nieuw winningsplan moeten ontstaan, voor zover zo'n winningsplan überhaupt aan de orde is.

Dus niet een presentatie geven, waarbij (zoals voor de mijnbouwer te doen gebruikelijk) slechts een deel van de omwonenden en belanghebbenden is uitgenodigd; terwijl de aanvraag voor de vergunning al in de envelop zit. Hoewel Nobian dan formeel wellicht heeft voldaan aan één van de voorwaarden voor de aanvraag, nl het voeren van transparante communicatie, slaat het inhoudelijk nergens op!

In afwachting van de publicatie van de 'ontwerpbeschikking' door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, verzamelen we als Stichting zoveel mogelijk informatie en argumenten om te kunnen verwerken in de zienswijzen. Na deze publicatie kunnen de zienswijzen door ieder individu binnen zes weken worden ingediend als bezwaar tegen de voorgenomen plannen van Nobian. Argumenten en/of ideeën om ons te voeden zijn vanzelfsprekend welkom. Liever tien keer een dubbel argument dan ééntje missen!

Zodra dit aan de orde is, zullen we jullie nader informeren hoe we het indienen van zienswijzen vorm kunnen geven en de wijze waarop we je hierbij kunnen ondersteunen.

Schade en schadeafhandeling

N.a.v. de vele reacties en geluiden uit de omgeving, zijn we onlangs in gesprek gegaan met vertegenwoordigers van het *Instituut Mijnbouwschade Groningen*. Met dhr. Kortmann en dhr. Schultze hebben we een constructief gesprek gehad. Dit houdt niet automatisch in, dat nu opeens alles geregeld is, maar er ontstaat wel enige duidelijkheid over de werkwijze(n) en de mogelijkheden.

Hoewel er waarschijnlijk altijd een twijfel blijft over de exacte oorzaak van schade aan opstallen in onze omgeving, ontstaat er ook bij het IMG meer en meer het idee dat zoutwinning niet uitgesloten kan en mag worden. Inherent hieraan is het inzicht dat tot voor kort nog stelselmatig werd aangenomen dat

bodemdaling geen schade veroorzaakt. Inmiddels wordt de stelligheid van deze overtuiging losgelaten. Aangezien er vanaf 1 november j.l. een nieuwe regeling voor schade door mijnbouw (anders dan door het Groninger gasveld) in het leven is geroepen, zal deze schade door de nieuwe commissie: *Commissie Mijnbouwschade* moeten worden beoordeeld.

Aangezien niet vooraf en zeker niet door 'leken' beoordeeld kan worden waar de oorzaak van schade gezocht moet worden, lijkt de door het IMG voorgestelde werkwijze een goed model:

- Schade melden zowel bij de *Commissie Mijnbouwschade* (met vermelding dat deze ook bij het IMG wordt gemeld) als ook bij het *Instituut Mijnbouwschade Groningen* (met vermelding dat de schade ook is gemeld bij de CM).
- In beide gevallen wordt er een rapport opgesteld. Zodra er een beoordeling heeft plaatsgevonden door één van beide partijen, zal deze - in het geval deze commissie of dit instituut de schade erkend, overgaan tot een afhandeling van de schade. Mocht de schade *niet* worden erkend vanwege het niet vallen onder de criteria, dan wordt (na instemming van de indiener) het dossier ter hand gesteld aan de andere partner.
- Op deze wijze ontstaat er meer inzicht in het aantal meldingen en in de schade die wordt veroorzaakt door de diverse mijnbouwers en is de kans om gebruik te kunnen maken van het bewijsvermoeden (de z.g. omgekeerde bewijslast) het grootst.

Aangezien we moesten vaststellen dat tot op het moment van ons gesprek, het bij beide heren nog niet was opgekomen, dat naast gas- ook zoutwinning een mogelijk schadeoorzaak zou kunnen zijn, hebben we hen uitgenodigd om een bezoek aan het gebied te brengen. Ze hebben de uitnodiging aangenomen en zullen op korte termijn een bezoek brengen.

T.a.v. vreemde geluiden, knallen of andere verdachte zaken, verdient het aanbeveling om de data en tijdstippen waarop deze worden waargenomen, vast te leggen. Op de data van de seismische meetapparatuur die op last van het SodM is aangebracht in en om de cavernes en waarvan de meetresultaten (met enige vertraging weliswaar) openbaar worden, kan dan worden vastgesteld of de oorzaak van deze 'gebeurtenissen' aan de zoutwinning te relateren is. Zo hebben we inmiddels vast kunnen stellen dat gehoorde knallen die in eerste instantie door Nobian (toen nog Nouryon) werden ontkend, terug zijn te vinden in de meetresultaten.

Wie maakt zich met ons sterk voor een veilige woon- en leefomgeving!

N.a.v. recente bijeenkomsten en acties is onze 'club' versterkt met een aantal mensen uit de regio die graag willen meedenken en hun input willen leveren. Ondanks deze bereidheid is de werklast voor de club te groot. We zijn geen professionele organisatie die beschikt over een secretariaat en technische afdelingen. Dit terwijl het aantal in- en externe contacten de afgelopen tijd enorm toeneemt. Dus, ben je in de gelegenheid om op welke wijze dan ook ondersteuning te bieden, je bent van harte welkom. Neem contact op met één van de bestuursleden of stuur een mailtje. Het betreft ook jouw leefomgeving!

Met een vriendelijke groet,

Het bestuur

<u>Voorzitter:</u>	Harm Vos	St. Vitusholt 2 ^e laan 29
<u>Secretaris:</u>	Tineke Raap	Zuiderveen 1 info@mijnendijnbelang.nl
<u>Penningmeester:</u>	Gezinus Bovenhuis	St. Vitusholt 2 ^e laan 33
<u>Bestuursleden:</u>	Diana van Hees	Zuiderveen 42
